

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 54/2025-20

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], t. č. [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED], zastúpeného JUDr. Michalom Vlkolinským, advokátom, Námestie SNP 87/8, Zvolen, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Tdo 45/2024 z 30. júla 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 26. októbra 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva podľa čl. 6 Charty základných práv Európskej únie uznesením najvyššieho súdu o dovolaní sťažovateľa, ktoré navrhuje zrušiť. Sťažovateľ zároveň požaduje finančné zadosťučinenie 2 500 eur.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom Okresného súdu Žilina sp. zn. 22T/6/2021 z 22. novembra 2022 uznaný vinným zo zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1 a 2 písm. b) a c) Trestného zákona účinného do 31. decembra 2020 a zločinu sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1 Trestného zákona. Za to mu bol uložený úhrnný trest odňatia slobody vo výmere osem rokov.

3. Proti rozsudku okresného súdu podali sťažovateľ a prokurátor odvolania, o ktorých rozhodol Krajský súd v Žiline uznesením sp. zn. 1To/6/2023 z 28. marca 2023 tak, že ich postupom podľa § 319 Trestného poriadku ako nedôvodné zamietol. Sťažovateľ podal prostredníctvom zvoleného

právneho zástupcu dovolanie, v ktorom uplatnil dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c), g) a i) Trestného poriadku.

4. Najvyšší súd po zhrnutí obsahu dovolania sťažovateľa a vyjadrenia prokurátorky dospel k záveru o nenaplnení uvedených dôvodov dovolania. K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku po priblížení všeobecných východísk uviedol, že nezistil porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom a že námietky sťažovateľa tento dovolací dôvod nenapĺňajú. Identifikoval námietky sťažovateľa k neúčasti sťažovateľa a jeho obhajcu na výsluchu maloletého poškodeného v prípravnom konaní a neumožneniu obhajobe v prípravnom konaní a v konaní pred súdom ho vypočuť a klásť mu otázky. K tomu uviedol, že výsluch maloletého poškodeného (ktorý je zároveň obzvlášť zraniteľnou osobou) predstavuje výnimku zo zásady kontradiktórnosti trestného konania. Postup okresného súdu, ktorý maloletého poškodeného na hlavnom pojednávaní opätovne nevypočul, ale tento dôkaz vykonal postupom podľa § 270 ods. 2 Trestného poriadku a § 135 ods. 4 Trestného poriadku prehratím obrazovo-zvukového záznamu o jeho skoršej výpovedi z prípravného konania a prečítaním zápisnice o jeho výsluchu z prípravného konania, bol prípustný. Vo vzťahu k námietkam o nevykonaní obhajobou navrhovaných dôkazov uviedol, že medzi práva obvineného nepatrí právo na vyhovenie všetkým návrhom na dokazovanie. Podstatné je, že okresný súd sa konkrétnymi dôkaznými návrhmi obhajoby zaoberal a z dôvodu, že ich vykonanie nepovažoval za potrebné, tieto uznesením odmietol.

5. K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku najvyšší súd zaujal stanovisko k námietke nezákonnosti facebookovej komunikácie predloženej bratom poškodeného. Túto skutočnosť však namietal sťažovateľ už v odvolaní a krajský súd sa ňou vysporiadal, pričom nebolo zistené, že by sa s touto komunikáciou nezákonne manipulovalo. Namietaná komunikácia nebola jediným a rozhodujúcim dôkazom preukazujúcim vinu sťažovateľa. Jeho vina bola preukázaná radom ďalších dôkazov. To sa týka aj elektronickej komunikácie z instagramových profilov „PETERKOLCUN“ a „JOJO4609“, keď tieto dôkazy boli získané a vykonané zákonným spôsobom. Najvyšší súd uzavrel, že uplatnenou dovolacou námietkou nebol naplnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku.

6. K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku najvyšší súd poukázal na svoju stabilnú judikatúru, podľa ktorej je pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o tomto dovolacom dôvode vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré urobili vo veci súdy prvého a druhého stupňa, ktoré nie je oprávnený meniť či dopĺňať. Teda dôvodom dovolania nemôžu byť nesprávne skutkové zistenia. Preto, pokiaľ sťažovateľ v dovolaní namietal vierohodnosť dôkazov a hodnotenie skutkového stavu zisteného súdmi nižšieho stupňa, išlo o skutkovú polemiku, ktorú nebol oprávnený preskúmať. Rovnako, pokiaľ ide o dovolacie námietky týkajúce sa nenaplnenia obligatórnych znakov skutkovej podstaty žalovaných trestných činov a tým nesprávne zisteného skutkového stavu veci. Ide o otázky skutkové, ktoré nie je najvyšší súd oprávnený podrobiť svojej prieskumnej právomoci. V dovolacom konaní nie je možné skúmať pod zásterkou namietania nesprávne kvalifikovanej subjektívnej či objektívnej stránky trestného činu v konečnom dôsledku nesprávnosť súdmi nižších stupňov zisteného a ustáleného skutkového stavu. Najvyšší súd dospel k záveru, že skutok ustálený súdmi nižších stupňov bol vzhľadom na naplnenie všetkých znakov objektívnej a subjektívnej stránky správne podradený po skutkovú podstatu zločinu vydierania a zločinu sexuálneho zneužívania upravenú v Trestnom zákone.

7. Najvyšší súd uzavrel, že sťažovateľom uplatnené dovolacie dôvody nie sú dané, a preto dovolanie sťažovateľa podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku namietaným uznesením bez preskúmania veci odmietol.

II.

Argumentácia sťažovateľa

8. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti vyjadruje nesúhlas so stanoviskom najvyššieho súdu, ktorý nezistil naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku a vyhodnotil postup pri výsluchu mladistvého poškodeného v prípravnom konaní ako správny a zákonný. Tým, že bol poškodený vypočutý bez účasti obhajoby s využitím technického zariadenia určeného na záznam zvuku, mu bolo znemožnené brániť sa tvrdeniam obžaloby. Sťažovateľ zdôrazňuje, že tento úkon sa už neopakoval v prípravnom konaní a ani v konaní pred súdom a prehratie záznamu či prečítanie zápisnice nie je spôsobilé tento nedostatok napraviť. Sťažovateľ tiež namieta rozpory vo vykonaných dôkazoch a ich následnom hodnotení. V tejto súvislosti poukazuje na rozpory v informáciách zistených z mobilných technických zariadení. Tiež poukazuje na to, že v konaní na súde nebola vykonaná jednoznačná autorizácia konkrétnych profilov na sociálnych sieťach. Sťažovateľ v tejto súvislosti tiež vyjadruje pochybnosti, ktoré sa týkajú otázky, ako sa komunikácia medzi ním a poškodeným zo sociálnej siete stala súčasťou vyšetrovacieho spisu, pričom je podľa neho ako dôkaz nepoužiteľná. Namieta, že sa súčasťou vyšetrovacieho spisu stali listinné dôkazy bez overenia zdroja, ktoré predkladali príbuzní poškodeného bez overenia, či skutočne ide o jeho komunikáciu s poškodeným.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

9. Vo vzťahu k namietaného uzneseniu najvyššieho súdu treba uviesť, že ústavný súd v zásade nie je oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a aplikácii právnych predpisov v konkrétnom prípade viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (IV. ÚS 27/2010). Skutkové alebo právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňujú a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva.

10. Sťažovateľ rozhodnutie najvyššieho súdu nenapadol samostatnou argumentáciou, ktorú by bolo možné oddeliť od argumentácie, ktorá tvorila obsah jeho dovolania. V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že je potrebné dôsledne odlišovať úlohu ústavného súdu pri ochrane základných práv a slobôd od iných orgánov verejnej moci, čo musí odrážať aj odôvodnenie ústavnej sťažnosti, v ktorom nepostačuje opakovať argumentáciu totožnú s tou, ktorú sťažovateľ uplatnil v predošlom opravnom prostriedku. Kritika právnych záverov všeobecných súdov pri poskytovaní ochrany „zákonným“ subjektívnym právam účastníkov konania musí mať v ústavnej sťažnosti nevyhnutné prepojenie na základné práva a slobody sťažovateľa, a to nielen na úrovni návrhu na rozhodnutie vo veci samej, ale aj v rovine odôvodnenia ústavnej sťažnosti.

11. Najvyšší súd sa v odôvodnení napadnutého uznesenia vyjadril ku každému dovolaciemu dôvodu, ktorý uviedol sťažovateľ v dovolaní, s jasným odôvodnením, prečo nie sú dôvody dovolania splnené. Na posúdenie prípustnosti dovolania je zásadne príslušný dovolací súd. O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom, v tomto prípade najvyšším súdom, by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (IV. ÚS 226/2012). Nielen z argumentácie sťažovateľa, ale ani zo samotného rozhodnutia najvyššieho súdu neboli zistené žiadne skutočnosti, ktoré by naznačovali jeho svojvoľný postup pri vymedzení prípustnosti dôvodov dovolania.

12. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti opakovane namieta, že poškodený bol v prípravnom konaní vypočutý bez prítomnosti svojho obhajcu a v ďalšom konaní už vypočutý nebol, preto mu nemohol klásť otázky a brániť sa obžalobe. Ako vyplýva z obsahu odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, výsluch poškodeného bol vykonaný s využitím technického zariadenia určeného na záznam zvuku a obrazu. Je potrebné zdôrazniť, že išlo o výsluch poškodeného, ktorý bol maloletou osobou a zároveň obeťou trestného činu proti ľudskej dôstojnosti (zločinu sexuálneho zneužívania, pozn.). Poškodený tak mal podľa zákona č. 274/2017 Z. z. o obetiach trestných činov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov status obzvlášť zraniteľnej obeť. Orgány činné v trestnom konaní preto boli podľa § 134 ods. 4 a § 135 ods. 1 Trestného poriadku účinného do 14. marca 2024 povinné vykonať výsluch poškodeného tak, aby sa už nemusel opakovať a za využitia príslušných technických zariadení na záznam zvuku a obrazu. Preto ak v ďalšom konaní pred súdom tento poškodený už vypočutý nebol a namiesto jeho výsluchu súd prehral zvukovo-obrazový záznam z jeho výpovede, prípadne bola prečítaná zápisnica o jeho výsluchu z prípravného konania, išlo o úkon vykonaný v súlade so zákonom. Záver najvyššieho súdu, že týmto postupom nedošlo k zásadnému porušeniu práva na obhajobu v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, je plne ústne udržateľný.

13. V tejto súvislosti považuje ústavný súd za potrebné poukázať aj na svoj ustálený právny názor, v zmysle ktorého rozhodnutie a postup všeobecného súdu alebo orgánu verejnej moci, ktoré sú v súlade s platným a účinným zákonom (na vec aplikovateľnými procesnoprávnymi a hmotnoprávnymi predpismi), nemožno kvalifikovať ako porušovanie základných ľudských práv (m. m. napr. I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97, II. ÚS 81/00).

14. Sťažovateľ tiež poukazuje na nedostatky vo vykonaných dôkazoch, predovšetkým nedostatočnú identifikáciu profilov na sociálnych sieťach, rozpory v informáciách zistených z technických zariadení či pochybnosti o zákonnosti facebookovej komunikácie predloženej bratom poškodeného. Tieto námietky sťažovateľ uplatnil v dovolaní ako dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku. Pre naplnenie tohto dôvodu dovolania musí byť odôvodnený záver, že dôkazy neboli vykonané zákonným spôsobom. Preto sa najvyšší súd osobitne zaoberal iba otázkou zákonnosti predloženej facebookovej komunikácie, pretože ostatné námietky sťažovateľa obsahovo nenaplnili uplatnený dôvod dovolania. Najvyšší súd zotrval na závere krajského súdu o zákonnosti dôkazu, pretože sťažovateľ tieto námietky uplatnil už v odvolaní proti prvostupňovému rozsudku. Zároveň uviedol, že tento dôkaz nebol jediným a rozhodujúcim dôkazom preukazujúcim vinu sťažovateľa, ktorého vina bola preukázaná radom ďalších dôkazov. Za takýchto okolností je záver najvyššieho súdu o tom, že nebol naplnený ani tento dovolací dôvod, plne akceptovateľný.

15. Najvyšší súd sa jasne a preskúmateľne vyjadril ku každému z uplatnených dovolacích dôvodov, a to ústavne akceptovateľným spôsobom. Navyše, v ústavnej sťažnosti vôbec nerozvinul na ústavnoprávnej úrovni svoju polemiku so spôsobom, akým sa vysporiadal najvyšší súd s jeho uplatnenými dovolacími dôvodmi.

16. Na základe už uvedených skutočností ústavný súd nevyhodnotil argumentáciu sťažovateľa ako spôsobilú spochybniť ústavnú udržateľnosť záverov najvyššieho súdu. Zároveň poukazuje na svoj ustálený právny názor, podľa ktorého právo na spravodlivý proces neznačí právo na úspech v konaní pred všeobecným súdom (m. m. II. ÚS 3/97, II. ÚS 173/07). Zohľadňujúc sťažnostnú argumentáciu sťažovateľa, ústavný súd uzatvára, že medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a obsahom označených práv neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení. Ústavný súd preto odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa v celom rozsahu ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. februára 2025

Robert Šorl
predseda senátu